

BETÆNKNING**Afgivet af Familie- og Sundhedsudvalget****vedrørende**

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at pålægge Naalakkersuisut at arbejde for etablering af konfliktmæglingstilbud til brug i sager, hvor de sociale myndigheder modtager underretning om, at der har været husspektakler i et hjem med børn.

FremSAT af Medlem af Inatsisartut Anna Wangenheim, Demokraatit

Afgivet til forslagens 2. behandling

Udvalget har under behandlingen bestået af:

Medlem af Inatsisartut Anna Wangenheim, Demokraatit, fungerende formand

Medlem af Inatsisartut Hans Peter Poulsen, Siumut

Medlem af Inatsisartut Dines Mikaelson, Siumut

Medlem af Inatsisartut Mikivisuk Thomassen, Inuit Ataqatigiit

Medlem af Inatsisartut Eqaluk Høegh, Inuit Ataqatigiit

Medlem af Inatsisartut Najaaraq Møller, Siumut, suppleant

Medlem af Inatsisartut Paneeraq Olsen, Naleraq, suppleant

Udvalget har efter 1. behandlingen den 20. oktober under EM2022 gennemgået forslaget.

Forslagets indhold og formål

Forslagsstiller ønsker, at pålægge Naalakkersuisut at arbejde for etablering af tilbud om konfliktmægling, i sager hvor de sociale myndigheder modtager underretninger om husspektakler i hjem med børn.

Førstebehandling af forslaget i Inatsisartut

Naalakkersuisut anerkendte i sit svarnotat, at forslagsstiller berører et vigtigt emne, som der bør handles på. Naalakkersuisut fandt, at målet med forslaget bedst kunne imødekommes ved at inddrage dette i Naalakkersuisuts igangværende arbejde på området, som bl.a. indebærer at Naalakkersuisut på EM2023 afleverer en handleplan med det formål at forebygge vold i nære relationer. Naalakkersuisut fremsatte på den baggrund følgende ændringsforslag:

”Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at udarbejde en redegørelse for mulighederne for at kunne indføre konfliktmægling som tilbud til familier i konflikt, krise eller opbrud.”

Deputationer

Udvalget har i forbindelse med udvalgsbehandlingen haft foretræde af følgende:

- **Ilisimatusarfik Grønlands Universitet University of Greenland:** Bonnie Jensen, Bonnie Jensen, PhD, Assistant Professor, Institute of Social Science, Economics & Journalism,
- **Kommuneqarfik Sermersooq:** Grethe Siegstad, Krisecentret, Karen D. Jensen Børn og Familieafdeling, og Susanne Frandsen, Børn og Familieafdeling
- **Politiet i Nuuk:** Christina Johansen, akademisk medarbejder, overgrebssektionen og Det Specialiserede Team, Brian Thomsen, Politikommissær i Vagtcentralen Emil Maegaard-Hoffmann, Sekretariatschef i Ledelsessekretariatet

Skriftlige spørgsmål

Udvalget har fremsendt en række skriftlige spørgsmål til Naalakkersuisut. Spørgsmål og svar er vedlagt i betænkningen som bilag.

Forslagets administrative og økonomiske konsekvenser

Forslagsstiller har i overensstemmelse med Formandskabets formkrav redegjort for forslagets konsekvenser. Det fremgår, at disse i høj grad vil afhænge af, hvordan et tilbud om konfliktmægling etableres.

Naalakkersuisut har ikke særskilt redegjort for administrative og økonomiske konsekvenser forbundet med det fremsatte ændringsforslag. Det er udvalgets forståelse, at konsekvenserne heraf vil kunne indeholdes i det igangværende arbejde med den bebudede handleplan, som forventes fremlagt til EM2023.

Udvalgets behandling af forslaget

Udvalget noterer sig, at der ved førstebehandlingen var en bred erkendelse af, at den af forslagsstillerne rejste problemstilling er relevant og vigtig at søge mulige afhjælpningstiltag til. Dette var der enighed om på tværs af samtlige partier og hos Naalakkersuisut.

Udvalget bemærker, at begrebet ”husspektakler” ofte anvendes som en almindelig sproglig betegnelse for en række forskelligartede tilfælde, hvor politiet tilkaldes til et privat hjem, og hvor de implicerede parter på en eller anden måde har tilknytning til hinanden oftest ved samliv eller ægteskab, men også ved anden familierelation eller i øvrigt ved boligfællesskab, naboskab eller bekendtskab. Begrebet omfatter således en række tilfælde, hvor mægling ikke nødvendigvis giver mening. F.eks. kan begrebet omfatte skænderier, højkrøstet festen, generende

høj musik; alle forhold som ikke er kriminaliseret, eller hvor det næppe giver mening at iværksætte mægling. I den anden ende af spektret omfatter begrebet f.eks. personfarlig vold, hvilket heller ikke bør "håndteres" ved mægling.

Udvalget bemærker, at forslagsstiller har søgt at præcisere, hvor det tænkes at tilbud om mægling først og fremmest kan give mening; dvs. i tilfælde, hvor de sociale myndigheder modtager underretning om, at der har været husspektakler i et hjem med børn. Udvalget forstår dette således, at det i givet fald vil være de sociale myndigheder, der må foretage en konkret vurdering af, om det i forbindelse med en indberetning, f.eks. fra politiet, giver mening at iværksætte mægling mellem de implicerede parter. Dette forudsætter naturligvis, at de nødvendige værktøjer til at foretage en sådan bedømmelse er til stede hos de sociale myndigheder, og det fordrer endvidere, at der er et trænet/uddannet korps af mæglere tilgængeligt det pågældende sted.

Udvalget noterer sig, at Naalakkersuisut i sit svarnotat anfører, at international erfaring viser, at konfliktmægling i situationer, hvor der kan være fysisk eller psykisk vold til stede mellem parterne kan være risikabelt og kræver, at mægleren har en meget stor indsigt inden for vold i familier for ikke at gøre mere skade end gavn. Der er stor risiko for, at konfliktmæglingen kan optrappe konflikten, at en voldsudøver kan manipulere processen, og at den person, der er udsat for volden kan føle sig presset eller truet til at indgå aftaler.

Naalakkersuisut anfører videre, at konfliktmægling derimod kan være meget velegnet til andre familiesituationer, hvor der er en krise eller en konflikt. Dette kan for eksempel være konflikter før, under og efter en skilsmisse, familier, der har brug for hjælp til at få talt ud og komme videre efter en traumatisk hændelse eller familier, hvor det er svært at blive enige om hvordan man bedst kan varetage barnets bedste. Naalakkersuisut vurderer, at der er behov for at undersøge mulighederne for anvendelse af konfliktmægling yderligere og fremsatte derfor følgende ændringsforslag ved førstebehandlingen:

"Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at udarbejde en redegørelse for mulighederne for at kunne indføre konfliktmægling som tilbud til familier i konflikt, krise eller opbrud."

Udvalget noterer sig, at Naalakkersuisuts ændringsforslag ikke anfører en frist for, hvornår en sådan redegørelse skal foreligge. Af Naalakkersuisuts svarnotat fremgår det dog, at man på efterårsramlingen 2023 vil aflevere en handleplan som har til hensigt at forebygge vold i nære relationer. Udvalget forstår dette således, at den af Naalakkersuisut foreslåede redegørelse vil indgå som en del af den nævnte handleplan, og at konklusionerne i redegørelsen derfor må formodes at være klar før EM2023.

Udvalget skal opfordre til, at redegørelsen særligt søger at inddrage forholdene i de mindre byer og bygder, hvor myndighedsressourcer, herunder fagligt kompetent personale, ikke nødvendigvis kan forventes at være tilgængeligt i samme omfang, som det f.eks. må forventes at være i de større byer.

Naalakkersuisut anfører i deres skriftlige besvarelse, at konfliktmægling ved vold i nære relationer, som udgangspunkt ikke anbefales ifl. international forskning. Derudover arbejder Naalakkersuisut på, at opkvalificere og understøtte de 17 familiecentre, som bl.a. arbejder med familier i krise og at Naalakkersuisut vil undersøge om familiecentrene vil være de rette til at tilbyde konfliktmægling til familierne.

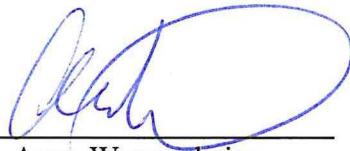
Redegørelsen forventes færdiggjort til FM2024 og i den forbindelse vil en bred vifte af aktører at blive inddraget.

Opsummerende bemærker udvalget som et vigtigt element at Departementet for Børn, Unge og Familier arbejder for tiden på et forslag til ændring af Inatsisartutlov om støtte til børn samt en bekendtgørelse for familiecentre og krisecentre, så det bliver nemmere at få hjælp efter husspektakler.

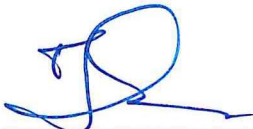
Udvalgets indstillinger

- Et enigt udvalg indstiller Naalakkersuisuts ændringsforslag til vedtagelse

Med disse bemærkninger, og med den i betænkningen anførte forståelse, skal udvalget overgive forslaget til 2. behandling.

Anna Wangenheim
Fungerende formand

Hans Peter Poulsen

Dines Mikaelson

Mikivsuk Thomassen

Eqaq Høegh

Najaaraq Møller

Paneeraq Olsen

Familie- og sundhedsudvalget
Inatsisartut

18-11-2022
Sags nr. 2022-19567
Akt. id. 21744754

Postboks 260
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 34 66 66
E-mail: iian@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

Svar på familie- og sundhedsudvalgets spørgsmål til pkt. 72 EM 2022.

1. Hvem afgør om en familie er i krise, hvornår kan dette afgøres og hvornår tilbydes konfliktmægling og er det ved voldssager eller andre hændelser?

Det beror på en individuel faglig vurdering, hvornår der er tale om en krise, da det er individuelt fra person til person.

International forskning peger på, at konfliktmægling ved vold i nære relationer som udgangspunkt ikke kan anbefales. Konfliktmægling vil derfor som udgangspunkt være for familier, med andre udfordringer.

2. For hvem indebærer tilbuddet om konfliktmægling til når familien nævnes? Er det når børn er involveret og hvilke fagpersoner vil udføre dette? Og hvem har det overordnede ansvar?

Naalakkersuisut arbejder for tiden med at opkvalificere og understøtte landets 17 familiecentre. Familiecentre har i dag en række forskellige tilbud til børnefamilier, men samlet set er familiecentre kompetente til at arbejde med familier i krise. Naalakkersuisut vil derfor som udgangspunkt undersøge, om familiecentre vil være de rette til at tilbyde konfliktmægling til familierne.

Det er op til mægleren at sikre, at en konfliktmægling udføres korrekt.

Såfremt der er tale om et barn, der har brug for støtte, vil det være et kommunalt ansvar at sikre, at barnet får den rette støtte, og løbende evaluere støtten.

3. Hvilke overvejelser har Naalakkersuisut i forhold til konfliktmæglingstilbud i mindre byer og bygder, hvor der ikke altid er fagpersoner til stede? Og hvilke kompetencer vil der blive krævet?

Redegørelsen vil også have fokus på, hvordan familier i mindre byer og bygder kan tilbydes hjælp til konflikthåndtering. Det er planen, at repræsentanter fra bygderne skal inddrages i arbejdet.

4. Hvornår forventer Naalakkersuisut at have redegørelsen klar?

Redegørelsen forventes færdig til FM 2024.

- 5. Handleplan i forhold til vold i nære relationer er fra et tidligere beslutningsforslag, og der er her ikke tale om specifikt mæglingstilbud som forslagsstillerens overskrift antyder. Hvad er Naalakkersuisuts tanker om faglig kvalitet, der vil være påkrævet ved at etablere et konfliktmæglingstilbud?**

Der henvises til svaret til spørgsmål 3.

- 6. Grønlands politi startede i 2012 konceptet "samtale i stedet for husspektakler" ift. Grønlands politis strategi for 2011-2014**

([https://projekter.aau.dk/projekter/files/484145758/Analyse af implementeringen af Grønlands Politis koncept Samtale i stedet for husspektakler Camilla Breum Sogaard.pdf](https://projekter.aau.dk/projekter/files/484145758/Analyse_af_implementationen_af_Gronlands_Politis_koncept_Samtale_i_stedet_for_husspektakler_Camilla_Breum_Sogaard.pdf))

Analysen og delkonklusionerne viser, at der er brug for tværsektorielle indsatser og at parterne oftest ved, at det er forkert med husspektakler og oftest blot ønsker råd og vejledning for at håndtere konflikterne. Hvordan vil Naalakkersuisut anvende denne evaluering og viden i den kommende redegørelse?

Redegørelsen vil blive udarbejdet på baggrund af en bred inddragelse på tværs af sektorer og faggrupper. Herudover vil redegørelsen samle op på den eksisterende viden om konflikthåndtering i familier. Den nævnte evaluering vil indgå i det omfang det er relevant for redegørelsen.

- 7. Hvordan vil Naalakkersuisut sikre lovjusteringer, hvor hensynet til børnenes tryghed og sikkerhed garanteres i forbindelse med husspektakler i hjemmet?**

Børn er i dag lovgivningsmæssigt beskyttede i sager med husspektakler. Politiet har underretningspligt, når der er børn involveret i for eksempel sager om husspektakler. Kommunerne er herefter forpligtet til at reagere på underretningen.

Departementet for Børn, Unge og familier arbejder for tiden på et forslag til ændring af Inatsisartutlov om støtte til børn samt en bekendtgørelse for familiecentre og krisecentre, så det bliver nemmere for børnefamilier at få hjælp blandt andet efter husspektakler.

Det skal i den forbindelse bemærkes, at Naalakkersuisut ikke kan sikre lovjusteringer, da den lovgivende magt er hos Inatsisartut.

8. Hvilke økonomiske og administrative omkostninger vil der være ved at udfærdige en redegørelse i henhold til Naalakkersuisuts ændringsforslag?

Udgifterne til udfærdigelsen af redegørelsen vil umiddelbart ikke overstige et kvart årsværk for en AC-fuldmægtig i udfærdigelsesperioden.

9. Til allersidst beder udvalget Naalakkersuisut om at redegøre for hvilke konfliktmæglingstilbud der findes i dag.

På nuværende tidspunkt findes der ikke et landsdækkende konfliktmæglingstilbud, der fokuserer på børnefamilier.

Med venlig hilsen

Mimi Karlsen